Gemeente Gouda

raadsvoorstel

afdeling
Vastgoed, grondzaken en ontwikkeling

telefoon
140182

gouda
9 december 2025

zaaknummer
1571668

onderwerp
Scenario Museum Gouda

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor:

1. Kennis te nemen van de scenario's voor de verbetering van het binnenklimaat, en verduurzaming en verbeteren toegankelijkheid van de gebouwen van Museum Gouda en verbeteren van het collectiebeheer.
2. In te stemmen met scenario 2 en hiervoor een totaalbudget van € 9.57 mio beschikbaar te stellen en deze te dekken uit reeds beschikbaar gesteld verduurzamingsinvesteringsbudget (Routekaart), budget collectiebeheer (Herfstakkoord), het restant investeringsbudget voor de parkeergarage, en nog te verwerven subsidies en fondsen.

Toelichting

In 2023 heeft de Raad verzocht om te kijken op welke wijze de gebouwen van Museum Gouda verbeterd konden worden vanuit het oogpunt van duurzaamheid en toegankelijkheid. Tijdens deze onderzoeken is gebleken dat de staat van de gebouwen, de klimaatomstandigheden van de tentoonstellingsruimten en het klimaat in de depotruimten met urgentie om maatregelen vragen. We informeerden de raad hierover reeds eerder tijdens een werkbezoek op locatie (18 maart 2024) en meer recent in met een toelichting in de commissie Samenleving (15 oktober 2025). De directeur-bestuurder en Raad van Toezicht van Museum Gouda informeerden de raad over de urgentie van de situatie in haar brandbrief van 4 november 2024. De kern van deze slechte situatie zit in de volgende aspecten:

- Vocht in ruimten, wanden, en balkkoppen wat zorgt voor verslechtering van het gebouw (technisch) en haar binnenklimaat. Dit vocht zorgt samen met onvoldoende regelbare temperatuur ook voor vochtschade op interieur en op de collectie. In het gebouw is dit onder meer zichtbaar als schimmelvorming op wanden en collectie-items.
- Vochtniveau en temperatuurniveau slecht beheersbaar. Daardoor is het steeds moeilijker om A-tentoonstellingen te organiseren, omdat bruikleengevers onvoldoende zien dat hun eisen aan het klimaat in de tentoonstellingsruimte worden geborgd.
- Slecht toegankelijke depotruimten, met niet beheersbaar binnenklimaat en onvoldoende mogelijkheden voor goede opslag van de collectie. Hierdoor is sprake van arbo-technische knelpunten en onverantwoorde verslechtering van delen van de collectie: schimmel, scheurvorming, stof en ongedierte.

Naast de wens van verduurzaming en verbeteren van de toegankelijkheid is ingrijpen op het binnenklimaat en het collectiebeheer op korte termijn noodzakelijk. Een aanpak op korte termijn is urgent en noodzakelijk, om grote gevolgen te voorkomen zoals:

- De (stads)collectie gaat verloren.
  Als er niets wordt gedaan, raakt de stadscollectie in verval. Dit staat haaks op de verantwoordelijkheid voor ons erfgoed.
- Het monumentale gebouw complex verslechtert.
  Als we niets doen raakt het monumentale gebouwencomplex in verval. Dat staat haaks op onze wettelijke zorgplicht voor ons erfgoed.

- Verval museale functie.
  Als er niets wordt gedaan raakt de museumfunctie in verval en komt de bedrijfscontinuïteit van Museum Gouda in het geding:
  - Geen tentoonstellingen meer met bruiklenen vanwege klimaatomstandigheden. Eerder was al sprake van weigering door het Van Gogh Museum, straks zullen anderen volgen, te weten het Rijksmuseum en alle andere (middel)grote Nederlandse musea. Dit geldt voor schilderijen, tekeningen, foto's, textiel. Als deze A-tentoonstellingen vervallen, dan gaat de huidige exploitatie volledig onderuit.
  - Enkel nog lokale collectie tonen (voor zolang dit nog toonbaar is, want de collectie verslechtert door de omstandigheden in het museum).
  - Geen aantrekkingskracht nationaal bezoek. Daarmee zal het aantal bezoekers halveren, en is er geen economische impact meer in de stad.
  - Veel minder eigen inkomsten museum, waardoor er minder budget beschikbaar is voor programma's als educatie.
  - Daling van 40.000 naar 20.000 bezoekers, een halvering van de publieksinkomsten, en daling van de lokale economische impact van € 1 miljoen naar € 0 per jaar.
- Niet toegankelijke kunst en monumenten.
  Als we niets doen is het museum niet toegankelijk voor een deel van onze samenleving. Dat past niet in onze wens een inclusieve stad te zijn.

Het voorstel van het college, mede in acht nemend de bespreking in de Commissie Samenleving d.d. 15 oktober, is om te kiezen voor Scenario 2 en hiervoor middelen beschikbaar te stellen. Met realisatie wordt het binnenklimaat van het centrale gebouwdeel met een aantal tentoonstellings- en opslagruimten verbeterd, evenals de toegankelijkheid. Dat biedt voor de komende jaren perspectief voor onze stad én Museum Gouda op een gezonde instandhouding en versterking van de museumfunctie. Op termijn van ongeveer 10 jaar na realisatie dienen met een vervolgaanpak de overige gebouwdelen verbeterd te worden. Het ideaalscenario is in ogen van het college scenario 3, maar dat is gegeven de actuele investeringsruimte van de gemeente Gouda, mede gegeven andere opgaven waar het college op moet acteren, op dit moment onhaalbaar.

Nadere uitleg op gevraagd besluit

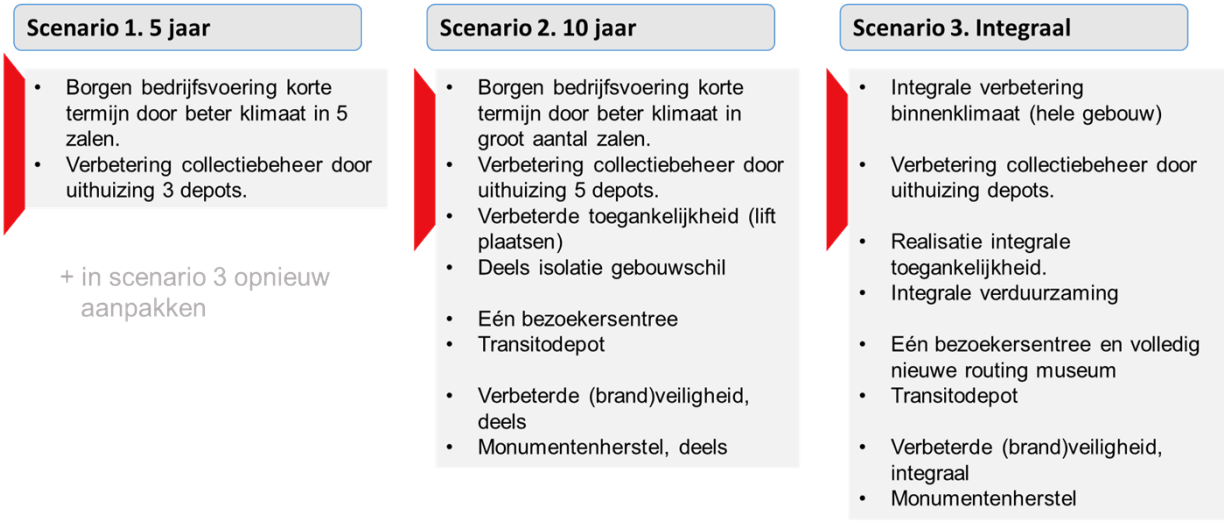
Voor de aanpak van de gebouwen en het collectiebeheer van Museum Gouda zijn 3 scenario's uitgewerkt. Dit om de raad transparant en zorgvuldig te ondersteunen in haar afweging in dit urgente dossier.

Scenario 1 (bijlage 1) is het minst omvattend in activiteiten en benodigd budget. Het biedt uitstel van een bredere aanpak van de gebouwen en het collecte beheer met zo'n 5 jaar. Dit scenario is in hoofdlijn gericht op de centrale expositieruimten en verbetering van het collectiebeheer voor een deel van de totale collectie. In de uiteindelijke opzet van dit scenario bleek dat de positieve impact voor het museum door de versnipperde ingrepen beperkt is. En dat een groot deel van de voorzieningen bij de vervolgaanpak over ongeveer 5 jaar opnieuw aangepakt moet worden vanwege samenhang met ingrepen in naastgelegen gebouwdelen. Er is dan dus sprake van grote desinvesteringen (circa € 2,3 mio). Dit is een gevolg van de keuze om een scenario te zoeken met een zo gering mogelijke investeringsbedrag. Het scenario biedt enig soelaas voor de zeer korte termijn, maar slechts voor enkele jaren en is dus technisch niet aan te bevelen. Ook heeft dit scenario als consequentie dat het museum twee keer, kort achter elkaar, (grotendeels) gesloten moet worden. Ook vanuit het oogpunt van de museumfunctie voor de stad, als de bedrijfsvoering is dit scenario dus niet aan te bevelen.

Scenario 2 (bijlage 2) is meeromvattend, en biedt uitstel van een bredere aanpak van de gebouwen en collectiebeheer met zo'n 10 jaar. Dit scenario is in hoofdlijn ook gericht op de centrale expositieruimten en verbetering van het collectiebeheer voor een deel van de totale collectie. Het grote voordeel van dit scenario is dat door de meer integrale aanpak na uitvoering van de werkzaamheden het centrale gebouwdeel direct volledig gereed is. Bij de noodzakelijke vervolgaanpak is dus minder sprake van desinvesteringen (circa € 1,7 mio). Ook kan de vervolgaanpak bij dit scenario in fasen worden uitgevoerd. Daarmee hoeft het museum nooit in zijn geheel dicht. Bij de uitvoering van scenario 2 kan namelijk in ieder geval de kapel ook grotendeels open blijven. Scenario 2 biedt voor de korte termijn meerwaarde voor het museum vanwege de zo integraal mogelijke verbetering van het centrale deel van het gebouw. Daarmee is dit scenario kwalitatief veel beter dan scenario 1 en biedt het ook in tijd meer ruimte voor de opzet en

voorbereiding van de vervolgaanpak. In dit scenario wordt ook de toegankelijkheid van het museum vergroot en worden er stappen gezet op het verbeteren van de (brand)veiligheid. Het is vanuit gemeentelijk begrotingsperspectief in grote mate financieel in te passen en ook vanuit financieel oogpunt te adviseren boven scenario 1 (minder desinvestering).

Scenario 3 (bijlage 3) is uitgewerkt om de doelstellingen uit het bestuursakkoord op het gebied van duurzaamheid en verbeteren van de toegankelijkheid (in volledigheid) te kunnen halen. Dit scenario voorziet in een integrale aanpak van deze verduurzaming en toegankelijkheid. En het binnenklimaat van de tentoonstellingszalen wordt ook integraal verbeterd. Daarnaast worden andere terreinen zoals bijvoorbeeld monumentenonderhoud en (brand)veiligheid meegenomen in dit scenario. Dit scenario is kwalitatief de beste oplossing, zowel voor het museum (museumfunctie en bedrijfsvoering), collectiebeheer, behoud monumentale panden inclusief verduurzaming en toegankelijkheid. Financieel is dit scenario niet haalbaar in de komende jaren, kijkend naar de meerjarenbegroting en kengetallen van de gemeente Gouda. En dus kan vanuit financieel oogpunt niet worden geadviseerd om te kiezen voor Scenario 3.

Het college vindt alles overwegende dat scenario 1 te weinig oplossing biedt, met te veel korte termijn verbeteringen met geringe opbrengst en met desinvestering tot gevolg. Idealiter zou scenario 3 de voorkeur genieten, maar dat is financieel niet haalbaar op dit moment. Met een keuze voor een ambitieuzer scenario 2 ziet het college bovendien meer kansen voor subsidie en fondsenwerving. Omdat de situatie in de gebouwen van het museum zo slecht is dat uitstel van de aanpak niet meer acceptabel is, wordt gevraagd in te stemmen met scenario 2.

1 Argumenten

1.1 Museum Gouda is essentieel in de culturele basisinfrastructuur in Gouda en draagt bij aan een florerende stad met een sterke economie

Museum Gouda is onderdeel van de culturele basisinfrastructuur van onze stad, zoals beschreven in de cultuurnota ‘Gouda sterker met cultuur!’.
Het gaat goed met Museum Gouda. De afgelopen jaren is actief gebouwd aan het vergroten van haar betekenis voor de stad, zowel op kunstzinnig, economisch als maatschappelijk gebied. Met succesvolle A- tentoonstellingen zoals ‘Koninklijke Kunst’, ‘Susanna’,‘Jo Koster, kunstenaar’ en de serie ‘Schatten uit het Rijks’ heeft het museum haar landelijke uitstraling versterkt door lovende recensies in de landelijke dagbladen, een bezoekersrecord en een nominatie voor een museumprijs. Dat draagt bij aan het gezamenlijke merkverhaal van Gouda en zorgt ook voor extra inkomsten (circa 1,5 miljoen in het afgelopen jaar) bij ondernemers in de binnenstad. Dit sluit ook aan bij de omgevingsvisie waarbij het streven naar een florerende stad een van de keuzes is. Museum Gouda draagt bij aan de aantrekkelijkheid van de stad en daarmee ook het vestigingsklimaat voor mensen en bedrijven.

Naast de grote publiekstrekkers is er ook aandacht voor lokale kunstenaars, maatschappelijke thema's en geschiedenis. Denk bijvoorbeeld aan de tentoonstellingen die de Goudse keramiektraditie belichten of de fototentoonstellingen 'Herenstraat' en 'Bnadem' over respectievelijk het dagelijks leven in de Herenstraat en de levens van Marokkaanse arbeidsmigranten en de nieuwe generaties. Met 'De stad verzamelt' in het kader van het 150 jarig bestaan vertelden Gouwenaars van vroeger en nu verhalen over de stad, met als bijzonder hoogtepunt het opnieuw tot leven wekken van IJssalon Italia. Ook de schaduwkanten van de Goudse geschiedenis worden belicht, onder andere door de tentoonstelling 'Edith, een gewoon Gouds meisje'. Er is een uitgebreid educatieprogramma gekoppeld aan zowel de tijdelijke als vaste tentoonstellingen. Museum Gouda bereikte in 2024 ruim 8000 kinderen en jongeren met alle onderwijsprogramma's en familie-activiteiten
Museum Gouda heeft ook een belangrijke taak in het behouden van het Goudse lokale erfgoed. Zij registreert, conserveert, onderzoekt en presenteert de gemeentelijke kunst- en historische collectie.

Ook vergeleken met 9 vergelijkbare stadsmusea** in middelgrote steden presteert Museum Gouda goed. Ondanks de kleinere omvang van de stad Gouda (77.000 vs gemiddeld 98.000 inwoners) en de lagere subsidie dan gemiddeld (in 2024 € 1,9 mio versus € 3,3 mio), zijn de bezoekersaantallen van Museum Gouda bovengemiddeld (65.000 versus 59.000) evenals het percentage eigen inkomsten (27% versus 22%). Museum Gouda heeft ook, zeker gezien het aantal objecten en bezoekers, een relatief kleine formatie. Het museum werkt dus zeer efficiënt.

** Alkmaar, Bergen op Zoom, Breda, Delft, Dordrecht, Hoorn, Leiden, Schiedam en Zutphen.

Maar achter de schermen is er een probleem door de staat van de gebouwen, met name de bouwfysica (vocht en temperatuur) en de beperkte mogelijkheden tot klimaatbeheersing. De staat van de gebouwen bedreigt de kernfuncties van het museum, namelijk het organiseren van tentoonstellingen en het beheren van de collectie. Een aanpak op korte termijn is daarom urgent en noodzakelijk.

1.2 Behoud van Museum Gouda op deze plek past bij de historische waarden van de binnenstad en voorziet in een passende bestemming van het rijksmonumentale gebouwencomplex gekoppeld aan behoud van een publiekstrekker in het centrum van Gouda

Museum Gouda is onlosmakelijk verbonden met haar huidige locatie. Het rijksmonumentale gebouwencomplex is gelegen in het hart van de binnenstad, op het oudste stuk Gouda. Het museum is onderdeel van de cultuurhistorische as met de Sint Janskerk, het Stadhuis en de Waag. Een alternatieve locatie snijdt het museum los van deze historische ankerplaats en haar ligging op de historische as, die voor Gouwenaar en bezoeker juist herkenbaar moeten blijven.

Een alternatieve locatie in de binnenstad is niet beschikbaar. Een alternatieve locatie buiten de binnenstad zal in de ogen van het college en Museum Gouda niet renderen, noch aantrekkelijk zijn voor bezoekers van buiten. Gouda zou daarmee de zogenaamde 'multiplier effecten' van het museum op de huidige locatie in de binnenstad verliezen. De Museumvereniging haalt onderzoeken (UvA, Marlet, Atlas) aan waaruit blijkt dat vestiging buiten de binnenstad een negatief effect heeft. Denk daarbij aan de aantrekkelijkheid van het centrum en het vestigingsklimaat, de uitgaven die museumbezoekers doen in de binnenstad (horeca, winkels, parkeren), de aantrekkelijkheid en bereikbaarheid voor o.a. bezoekers, vrijwilligers, toeristen en scholen. Mede om die redenen, plus de hoge kosten voor nieuwbouw, zijn er meerdere voorbeelden van gemeenten (Den Bosch, Amsterdam, Rotterdam) die plannen voor nieuwbouw van een museum buiten het centrum weer hebben teruggedraaid. En toch hebben gekozen voor de verbouwing van een (monumentaal) pand in de binnenstad.

Een alternatieve locatie zou de gemeente Gouda bovendien voor een hogere investering stellen voor de nieuwbouw en de verhuizing. Ook zou in dat geval het huidige monumentale complex leeg komen te staan, waarbij de gemeente als eigenaar nog altijd verantwoordelijk blijft voor beheer, behoud en onderhoud. Een transformatie naar (bijvoorbeeld) wonen schuurt met o.a. de erfgoedwaarden en is ruimtelijk niet goed inpasbaar onder andere door het ontbreken van parkeerruimte op of nabij het complex.

2.1 Scenario 2 biedt perspectief voor het behouden en verbeteren van de museumfunctie

Door te investeren in scenario 2 wordt de meerwaarde van Museum Gouda voor de stad behouden en versterkt, zowel cultureel als economisch.

- De meerwaarde voor de stad blijft behouden, cultureel en economisch. Museum Gouda blijft onderdeel van de gemeentebrede visie op de historische binnenstad en haar cultuurhistorische as.
- De toegankelijkheid (fysiek, sociaal en inhoudelijk) wordt groter. Het wordt een museum waar meer Gouwenaars welkom zijn en zich herkennen.
- In een aantal zalen wordt een beter klimaat gerealiseerd. Voor de aanleg ervan moet onder andere het huidige open-depot leeggeruimd worden om de nieuwe techniek in te passen. Deze ruimte kan na de ingrepen worden toegevoegd als tentoonstellingszaal. Met deze twee zaken worden de nationale uitstraling voor Gouda en de economische impact in de stad versterkt en een beter imago van Gouda ondersteund.
- Er ontstaat ruimte voor de realisatie van “Gouda wereldmerk”: een volwaardige culturele propositie voor toeristen en trotse Gouwenaars, met een sterke positie op de culturele as. Deze permanente expositie wordt in financieel partnerschap met fondsen door Museum Gouda zelf gerealiseerd.
- De stadscollectie van Gouda blijft beter behouden voor generaties na ons.
- Eén ingang in plaats van twee betekent een bedrijfseconomische verbetering en meer verdienkansen in de winkel.
- Groei van 40.000 naar structureel 60.000 bezoekers kan worden gerealiseerd. Daarmee groeien ook de publieksinkomsten met 50%, en stijgt de lokale economische impact van € 1 miljoen naar structureel € 1,5 miljoen per jaar.

2.2 Met scenario 2 wordt de meest optimale fasering aangebracht in de investeringen en werkzaamheden

Het integrale scenario 3 biedt de beste aanpak voor de geconstateerde problemen. In dat scenario wordt het gehele gebouw integraal en ineens aangepakt, en in die aanpak zit de meeste samenhang tussen verbeteren van collectiebeheer, versterking van de museumfunctie, verduurzaming van het gebouw en verbeteren van de toegankelijkheid. Voor dit scenario zijn echter binnen de gemeentebegroting onvoldoende middelen vrij te maken op korte termijn. Daarmee biedt scenario 2 op dit moment de best passende, maar wel gefaseerde aanpak. Er worden op korte termijn noodzakelijke verbeteringen doorgevoerd om de museumfunctie te behouden en te versterken. Het biedt ook een goede basis voor de aanpak van de overige gebouwdelen: deze kunnen inhoudelijk en financieel worden voorbereid met uitvoering op middellange termijn (10 jaar), en kunnen eventueel in meerdere fasen worden uitgevoerd zodat in de eerste verbouwing én in een tweede periode (vrijwel) volledige sluiting voor het museum kan worden vermeden. En de ingrepen uit scenario 2 kennen een kleinere desinvestering dan scenario 1 (= gebouwdelen die in vervolgfasen opnieuw aangepakt moeten worden).

2.3 Met scenario 2 wordt het collectiebeheer op essentiële punten verbeterd

Met realisatie van dit scenario wordt het collectiebeheer op onderdelen verbeterd. Enerzijds wordt het binnenklimaat van 7 tentoonstellingsruimten beter beheersbaar gemaakt. De betere isolatie en de nieuwe klimaatinstallaties zullen hier tezamen voor zorgen. Anderzijds worden 5 slechte depotruimten uitgeruimd, waarvan de kunst wordt ondergebracht in een extern depot (huur). Deze ruimten zijn nodig voor de verbeteringen aan de installaties (plaatsing van de trafo, nieuwe installatie-kanalen, et cetera). De ruimten kunnen in de nieuwe situatie dus geen ruimte meer bieden voor opslag van kunst.

2.4 Met scenario 2 wordt een stevige basis gelegd voor verduurzaming van het museum.

In de aanpak van scenario 2 wordt geïnvesteerd in duurzaamheid op verschillende gebieden. De belangrijkste ingrepen zijn de realisatie van een zwaardere elektro-aansluiting met een nieuwe transformator in het museum. Hiermee kunnen de nieuwe installatieonderdelen gasloos worden uitgevoerd. En deze transformator maakt het mogelijk met de aanvullende aanpak van de andere gebouwdelen in de toekomst (via scenario 3) het gehele gebouw gasloos te maken. Daarnaast wordt in het centrale gebouwdelen de buitenwanden en de daken geïsoleerd en de gebruiksinstallaties (m.n.

verlichting) worden verduurzaamd. In algemene termen wordt met scenario 2 geïnvesteerd in behoud van het bestaande gebouw, hetgeen op zich al duurzaam is.
De inzet op verduurzaming van Museum Gouda is in lijn met de ambities uit de Routekaart Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed en het gemeentelijk Duurzaamheidsplan.

2.5 Met scenario 2 wordt een grote stap gezet in de toegankelijkheid van het museum

Het scenario voorziet in toevoeging van een lift in combinatie met enkele hellingbanen en andere voorzieningen voor overbrugging van kleinere hoogteverschillen in het pand. Deze voorzieningen zorgen samen met de nieuwe positie van de hoofdentree voor een routing die voor bezoekers met een verminderde mobiliteit nagenoeg gelijk is aan die van de andere bezoekers. En voor een enorme vergroting van het aantal toegankelijke bezoekersruimten ten opzichte van de huidig situatie, namelijk van 41% naar 64% toegankelijke bezoekersruimten.
De inzet op het toegankelijk maken van Museum Gouda is in lijn met de ambities uit het Plan van Aanpak Verbetering Toegankelijkheid Gemeentelijk Vastgoed en de Lokale inclusie- (en diversiteits-) agenda.

2.6 Grip op risico's en financiën bij scenario 2

De aanpak van de Rijksmonumenten en de bestaande situatie met de vochtproblemen en de noodzaak van asbestsanering (zie 3. Kanttekeningen) geven dit project een groot risicoprofiel. Er zijn nog onzekerheden aan de uitgavenkant en aan de inkomsten (subsidies, fondsen). Om u als raad blijvend te informeren worden na uitwerking van het ontwerp de financiële stand van het project inclusief de gerealiseerde bijdragen vanuit subsidies en fondsen gerapporteerd. Conform de aanpak 'risicovolle projecten' wordt vanaf de start van het ontwerp gewerkt met een risico-register. Een actueel risico-register wordt bij de voortgangsrapportage aan de raad bijgevoegd.

2 Kanttekeningen

2.1 Inzet middelen voor collectiebeheer in ander tijdpad

In het Herfstakkoord is € 1,5 mln beschikbaar gesteld voor verbetering van het collectiebeheer (en vervolgens verwerkt in de door de raad aanvaarde gemeentebegroting 2025 e.v.). Er is gekeken hoe deze middelen ingezet konden worden in 2025 en 2026. Om de verbetering van het collectiebeheer te kunnen realiseren is een gezamenlijke aanpak van tenminste een deel van de museumgebouwen noodzakelijk gebleken. Beide ambities blijken dus in hun aard onderling verbonden te zijn. Deze middelen worden om die reden ingezet bij het ontwerp en de realisatie van scenario 2. Daarmee wordt inhoudelijk het doel bereikt, maar in een ander tijdpad dan aanvankelijk was beoogd.

2.2 Verwerving subsidies en fondsen onzeker

Onderdeel van de planuitwerking is het verkrijgen van voldoende subsidies en fondsen als onderdeel van de totale dekking. Dit lijkt reëel kijkend naar de realisatie van feitelijk verkregen subsidies in het project Stadhuis, en kijkend naar de status van de gebouwen (Rijksmonument) en de beoogde verduurzamingsmaatregelen. Als de verkrijging echter lager uitvalt, is er onvoldoende dekking. Dit wordt gemonitord tijdens de planuitwerking zodat bij aanbesteding sprake kan zijn van een sluitende opzet.

2.3 Mate van verduurzaming en locaties voor bodemwarmte beperkt

In scenario 2 wordt een deel van de installaties in de gebouwen vervangen door meer duurzame (gasloze) installaties. De gewenste beheersing van het binnenklimaat betekent echter dat ten opzichte van de huidige situatie installaties met meer ventilatie-capaciteit nodig zijn dan momenteel in het gebouw beschikbaar is. Deze hogere capaciteit aan klimaatinstallaties staat in een museumomgeving continue te draaien (24 uur, 7 dagen per week). Daardoor, en met de bouwkundige beperkingen in de maximale isolatie van gevels en daken van de monumenten, zal sprake zijn van een verduurzaming, met een relatief lage CO2-reductie.
Voor de verduurzaming van de gebouwen is toepassing van bodemwarmte opgenomen. De mogelijkheden om dit toe te passen in de directe omgeving van Museum Gouda zijn beperkt. Ook zijn de archeologische en economische mogelijkheden van deze locaties nog niet inzichtelijk. Er is dus

een risico dat er bij nadere uitwerking geen locaties overblijven. Dan dient het installatieconcept aangepast te worden, waarbij alternatieve concepten niet alle passend zijn bij de kaders van behoud van de monumenten.

2.4 Asbest aanwezig op aanvullende locaties

Er is zicht op de aanwezigheid van asbest op diverse locaties van de gebouwen en installaties. In het scenario is financieel en technisch rekening gehouden met sanering van asbest in de projectgebieden. Zonder complete sloop- en saneringsvoorbereiding is niet uit te sluiten dat op aanvullende plekken sprake is van asbest. Ook is niet uit te sluiten dat door de aard van de saneringswerkzaamheden en bijhorende veiligheid een groter gebied aangepakt dient te worden dan nu is voorzien. Hier zijn tot het moment van start van de sanering geen maatregelen voor mogelijk.

2.5 Beperkte zichtbaarheid museum tijdens verbouwing

Voor Museum Gouda zijn er diverse onzekerheden op het gebied van zichtbaarheid, exploitatie en bezoekersaantallen. De zichtbaarheid in de stad zal tijdens de verbouwing veel minder groot zijn. Na heropening is het dus zaak de zichtbaarheid in de stad en (ver) daarbuiten, de binding met Gouda en de aantallen bezoekers en vrijwilligers weer op niveau te brengen. Dit vraagt goede voorbereiding en grote inspanningen, terwijl in de verbouwingsperiode de impact op de relatief kleine organisatie ook al groot zal zijn.
De risico's van druk op de organisatie en terugwinnen van de positie in de stad zijn onderkend door het museum en de gemeente. Voor de periode naar en tijdens de verbouwing is om die reden ondersteuning van een projectleider voor het museum opgenomen. Voor het overige biedt de aanpak in de afgelopen jaren een goede basis.
We stemmen de planning inhoudelijk ook af met de verbouwing van het Stadhuis, zodat er niet gelijktijdig twee publiekstrekkers gesloten zijn voor bezoek.

2.6 Toekomstige exploitatie Museum Gouda

Er zullen veranderingen plaatsvinden aan zowel de inkomsten- als de kostenkant. De uitvoering van scenario 2 en de kwaliteitsverbetering die daarmee wordt bereikt, zorgt voor meer bezoekers en dus meer publieksinkomsten. Tegelijkertijd is ook de verwachting dat bepaalde kosten zullen stijgen. Denk bijvoorbeeld aan de kosten voor een extern depot en waarschijnlijk stijgende energielasten als gevolg van de verbetering van het binnenklimaat. Zodra hier meer zicht op is zal opnieuw gekeken moeten worden naar de optimale verhouding tussen eigen inkomsten en subsidie.

2.7 Hoog risicoprofiel

Scenario 2 (alsook de andere scenario's) kent een hoog risicoprofiel. Dit is een gevolg van de rijksmonumentale status van de gebouwen, in combinatie met de aanwezigheid van asbest op veel plaatsen in het gebouw en de gebouwdetailleringen die het onmogelijk maken nu de technische staat van delen goed in beeld te brengen, tot het moment dat er delen (m.n. wanden en plafonds) gedemonteerd kunnen worden. Dit betekent dat tot laat in het proces (t/m de realisatiefase) er een gerede kans blijft op onvoorziene aspecten en bijhorende kostenverhogende maatregelen.
Vanwege dit risicoprofiel is het risicobudget in de raming extra verhoogd.
Vanwege dit risicoprofiel (zie bovenstaande kanttekeningen en projectrisico's) wordt voorafgaand aan de start van de realisatie een terugkoppeling gegeven aan de raad van de financiële stand van het project en middels een risico-register.

3 Financieel

De totale raming van scenario 2 bedraagt € 9.570.000. Het scenario is aanvankelijk geraamd op € 8.700.000, zoals ook eerder aan de raadscommissie is toegelicht. Dit bedrag is opgehoogd met een extra risicobudget van 10% tot een totaal van € 9,570.000, waarvoor o.b.v. ervaring met monumenten waaronder het Stadhuis en vanwege het risicoprofiel van dit project is gekozen.
.

Scenario 2		
Benodigde middelen scenario		€ 9.570.000
Dekking		
- Routekaart verduurzaming	€ 6.100.000	
- Budget collectiebeheer (herfstakkoord)	€ 1.500.000	
- Restant budget parkeergarage	€ 750.000	
- Externe subsidies en fondsen (verwachting)	€ 1.220.000	
Totaal		€ 9.570.000

- Na herprioritering van de Routekaart Verduurzaming als gevolg van het Herfstakkoord is nu € 6,1 mio beschikbaar gekomen voor het museumplan. Een nadere onderbouwing en toelichting is opgenomen in raadsvoorstel Routekaart met dossiernummer 7485, dat separaat ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd.
- Vanuit het herfstakkoord en de gemeentebegroting 2025 e.v. is een exploitatiebudget € 1.500.000 beschikbaar voor collectiebeheer dat in dit scenario wordt ingezet.
- Onlangs is de uitbreiding en verduurzaming van de parkeergarage Stationsgarage afgerond. Voor de verbouwing heeft de raad een bouw-investeringsbudget beschikbaar gesteld, Tegelijk zijn de verduurzamingsmaatregelen uitgevoerd ten laste van het verduurzamingsbudget. De kosten voor de werkzaamheden zijn lager dan begroot. Voorgesteld wordt het restant, € 750.000 van deze investeringsbudgetten in te zetten ter dekking van de kosten voor het museum.
- Er zijn reële kansen om voor dit project externe subsidies te verkrijgen. Met name op de gebieden verduurzaming en behoud/onderhoud van Rijksmonumenten. Op dit punt word tin dit dekkingsvoorstel gerekend met een bijdrage van € 1,22 mio, wat vergelijkbaar is met de op dit moment feitelijk toegezegde subsidiebedragen voor het Stadhuis.

Daarnaast gaat Museum Gouda de voorbereidingen treffen om kansen in het museum, zoals versterking en actualisering van exposities te benutten. Dit gebeurt met middelen van cultuurfondsen en een deel eigen middelen van het museum en staat los van bovengenoemd scenario-bedrag.

Benutting kansen voor de museale functie		
Benodigde middelen		€ 1.300.000
Dekking		
- Cultuurfondsen en Museum Gouda		€ 1.300.000

4 Juridische- / financiële gevolgen

Dekking middels subsidies
De afdelingen Financiën en VGO zijn gezamenlijk gestart met een aanpak om te komen tot de beoogde financiering vanuit subsidies. Daartoe wordt op meerdere subsidieterreinen de kans op subsidies reëel geacht, met name voor:

- Behoud (investeringen, onderhoud) monument
- Verduurzaming maatschappelijk vastgoed (de DUMAVA-regeling)

In de aanpak wordt gekeken naar mogelijkheden op Europees, landelijk en provinciaal niveau, vanuit overheden en andere fondsen.
Deze subsidies zijn nodig als onderdeel van de dekking van dit project. De raad wordt geïnformeerd over de voortgang en de resultaten van verwerving van deze subsidies.

Sluiting museum en wegvallende inkomsten
Tijdens de verbouwing is het museum grotendeels gesloten. Dit heeft financiële gevolgen voor het museum, want de publieksinkomsten vallen weg. Maar er is in die periode ook sprake van wegvallen van bepaalde kosten, omdat er geen tentoonstellingen zijn. Naar verwachting heft dat elkaar op. Van belang is dat de bestaande meerjaren- subsidie gedurende die periode door blijft lopen om deze balans in de exploitatie te kunnen behouden. Het museum kan dan gedurende de verbouwing niet aan alle prestatieafspraken van de meerjaren-subsidie voldoen.

Museum Gouda heeft periodiek overleg met het MuseumCafé (huurder van Museum Gouda) over de huur, facilitaire en gebouw-zaken, activiteiten en samenwerking. Tijdens de uitwerking van scenario 2 zal extra overleg plaatsvinden over de gevolgen van de verbouwing voor het MuseumCafé (overlast, beperkingen in ruimte, wel/geen noodzaak van tijdelijke sluiting).

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

Met scenario 2 wordt een deel van de gebouwen van Museum Gouda verduurzaamd. Een deel van de activiteiten is gericht op gasloos maken van de installatie-onderdelen die nu worden aangepakt. In een latere vervolgaanpak (via scenario 3) is het gebouw ook volledig gasloos te maken.

Een aantal delen van Museum Gouda zijn op dit moment niet bereikbaar voor bezoekers met een beperking in mobiliteit. Van alle bezoekersruimten is in de huidige situatie 41% toegankelijk. Met scenario 2 wordt hier een verbetering in gerealiseerd, en stijgt het aandeel van toegankelijke bezoekersruimten naar 64%.

6 Communicatie / interactiviteit

De scenario's zijn in afstemming met Museum Gouda en een aantal technisch specialisten (Soda Architectuur, Physitec bouwfysica, Energetica Installatie-advies, CCC museum-advies, Helicon conserveringsadvies, Basalt bouwkostendeskundigen, DWA) tot stand gekomen. Ook de AOK is betrokken geweest en zal in de uitwerking van het ontwerp alleen maar nadrukkelijker worden betrokken, alsook de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

Tijdens de uitwerking van scenario 2 zal extra overleg plaatsvinden tussen gemeente Gouda, Museum Gouda en het MuseumCafé over de gevolgen van de verbouwing voor het MuseumCafé.

Tijdens uitwerking en realisatie van scenario 2 zal vanuit Museum Gouda en gemeente Gouda duidelijke communicatie naar de directe omgeving en naar de stad en bezoekers nodig zijn. Enerzijds op techniek en het informeren van de omgeving over de bouw zelf. Anderzijds over de collectie, sluiting, tentoonstellingen tijdens en na verbouwing, opbouw en voortgang ervan. Communicatiedoelen daarbij zijn het zichtbaar blijven in de stad van het Museum en het blijven binden van personeel, vrijwilligers en bezoekers door het laten zien van voortgang en aankomende heropening. In de aanpak zullen de ervaringen met de sluiting van het Stadhuis worden geëvalueerd om te leren van de plussen en minnen in die aanpak. Ook wordt gezorgd dat sluiting van Museum Gouda en Stadhuis niet overlappen in tijd.

Het college zal de Raad periodiek informeren over de voortgang van het ontwerp en de uitvoering. En met een raadsmemo berichten over het aanbestedingsresultaat inclusief verworven subsidies en fondsen.

Burgemeester en wethouders van Gouda,
de secretaris, de burgemeester,

drs. R.C. Bakker mr. drs. P. Verhoeve

Bijlagen

Bijlage 1 – Beschrijving Scenario 1
Bijlage 2 – Beschrijving Scenario 2
Bijlage 3 – Beschrijving Scenario 3